

Oude Kerk, 13 augustus 2023

Groene dienst

Karin Jobse

Gelezen: Mattheüs 14: 22 – 33 en Exodus 3: 1 – 14

Titel: Waar halen wij de moed vanaan?

Overdenking

Gemeente van Christus, geliefde mensen bij God.

In de Evangelielezing van vanmorgen hoorden wij over Petrus die over het water liep. Dit omdat hij in de boot, te midden van de storm, Jezus herkende en naar hem toe wilde.

Als kind heb ik dat altijd een fascinerend verhaal gevonden. Zomaar over het water lopen; dat kon alleen wanneer je veel vertrouwen had in Jezus. Dan was je tot dingen in staat, die je als mens eigenlijk niet kon.

Het verhaal paste in de tijd van mijn jeugd en opvoeding: als mens kon je uit jezelf niet zoveel, God was degene die je nodig had. Je deed vooral je best, God deed de rest...

Een beetje zelfvertrouwen en trots zijn op wat je deed, was daarbij niet echt op zijn plaats.

Nu, 50 jaren later, heeft de kern van toen, voor mij, een wat ander licht gekregen. Ja, het belang van vertrouwen op God bij wat je doet en wie je bent, staat voor mij, ook rond dit verhaal, nog steeds als een paal boven water. Maar nog meer herken ik in dit verhaal dat Jezus, dat God, je ziet en dat dát maakt dat je vertrouwen kunt hebben in een goede afloop. Niet omdat je degene bent die zelf niet iets kunt en altijd geholpen moet worden, maar omdat je erop mag vertrouwen dat je iets kunt omdat je gezien wordt en je er ervan uit mag gaan dat je van waarde gevonden wordt, gewoon zoals je bent.

In de boot van de discipelen ontstond paniek, omdat de wind en de golven toenamen en de boot erdoor geteisterd werd. Toen kwam er een gedaante over het water aanlopen. Petrus had al snel in de gaten dat het Jezus moest zijn. Hij wilde meteen naar hem toe, terwijl de anderen nog in verwarring waren.

Petrus, de stoere man, vol overmoed. Hij was vaker degene die zonder nadenken, maar vooral vanuit zijn gevoel handelde; ook waar het ging om zijn verbinding met Jezus. Maar, en ook dat blijkt in dit verhaal, de stoere Petrus had ook een klein hartje.

In dit verhaal stapte hij, vol vertrouwen, op het water. Jezus had hem immers uitgenodigd en tegen hem gezegd: Kom! En Petrus ging.

Het water dat hem verbond met Jezus, werd als vaste grond onder zijn voeten; zolang hij de verbinding, het contact met Jezus maar behield...

En toch sloeg de vertwijfeling toe en was er, te midden van al dat water, weinig meer over van de stevigheid en de stelligheid van Petrus.

Hij zakte door zijn bodem, het water.

Daarmee vloede het vertrouwen weg...

In 1e instantie volgde hij zijn gevoel, zijn hart en het leek of hij na een paar passen ging nadenken en beseftte dat hij iets deed wat eigenlijk niet kon.

Petrus keek angstig naar Jezus op en stak zijn handen uit. Help, Heer, redt mij...

En Jezus zag hem aan, zag zijn drive, zijn hartstocht én zijn twijfel. Hij reikte hem de hand. Zo lukte het weer, Petrus stond op en samen stapten ze de boot in.

Hoe herkenbaar is dit verhaal, ook voor ons! We kennen allemaal wel situaties waarin je ergens voor wilt gaan. Je bent dan enthousiast en gedreven om te doen wat er gevraagd wordt. Vol goede moed wil je jezelf in zetten voor een betere wereld en iets doen om het leven van mens en dier of in de natuur te verbeteren. Betrokkenheid is het probleem vaak niet.

Maar, vaak in tweede instantie, bedenken we nog wel eens dat er toch wel veel kanttekeningen zijn en versloft onze inzet of slaat soms de twijfel toe. Waar blijven we dan met ons willen en onze goede voornemens?

Blijkt dan dat we net als Petrus wel veel willen, maar, als het er op aankomt, toch door de mand vallen omdat we vertrouwen verliezen, in onszelf, in de ander en in God?

Ook het Oude Testament kent vele verhalen van mensen die vol goede moed ergens aan begonnen, in vertwijfeling raakten en af wilden haken. Of op voorhand al zo aarzelden en terugdeinsden voor een taak, waardoor ze er eigenlijk niet aan wilden beginnen.

Zo ook Mozes in de eerste lezing van vanmorgen.

Toen het volk Israël Egypte zou verlaten, wees God Mozes aan als hun leider. Mozes, die niet zo welbespraakt was zoals zijn broer Aäron wel was. Terughoudender was Mozes en hij trad liever niet zo op de voorgrond.

God riep hem vanuit een brandende braamstruik. Mozes zag het en nieuwsgierig ging hij erop af.

Toen hij echter dichtbij kwam, riep God hem en waarschuwde hem, want, zei Hij: 'De grond waarop jij staat, is Heilige grond.'

Het was de grond waarop hij mocht staan toen God hem zag en hem op waarde schatte. God legde Mozes uit dat hij een opdracht voor hem had. Hij zou het volk Israël weg leiden uit de ballingschap. Mozes sputterde tegen, hij durfde niet en was bang; de klus leek hem te groot. Maar God ging hem helpen, Hij kende Mozes immers. God had weet van zijn zwakheden. Daarom sterkte Hij Mozes, juist vanaf de plek waar hij stond. Wat zoveel wilde zeggen als: God zag Mozes aan in wie hij was. Hij accepteerde Mozes, ook met zijn onvolkomenheden; God beloofde hem te helpen door zélf als een wolkkolom overdag en een lichtende vuurzuil in de nacht met hen mee te trekken, weg uit Egypte.

In dit verhaal wordt een belangrijke essentie voor vanmorgen duidelijk: de grond waar Mozes stond werd juist Heilig, omdat het de plek was waar hij door God gezien en gezegend werd. Alleen zó was hij klaar om, met Gods hulp, op weg te gaan en te doen wat van hem werd gevraagd.

Er is nog iemand die ik in het kader van dit thema wil noemen. In het boek Koningen wordt over de profeet Elia verteld. We hebben het Bijbelgedeelte vanmorgen niet gelezen, maar op de berg Horeb was ook Elia in vertwijfeling geraakt, nadat hij erop uit gestuurd was om het volk Israël te bevrijden. Wat wilde God nou van hem? Alles werkte tegen. Wat moest hij doen?

Elia had het er op de berg Horeb knap moeilijk mee en vroeg om een teken van God zodat hij zou weten wat Hij van hem verwachtte. Hij vond het antwoord, niet in geweld en donder, maar in het suizen van een zachte bries. Daarin herkende Elia God als zijn helper en leider. Daardoor kon hij opnieuw op weg gaan. Vertrouwen had hij weer gevonden - via een zuchtje wind.

Vertrouwen, vertwijfeling en je door God gezien weten; de situaties van Petrus, Mozes en Elia zijn maar een paar voorbeelden van Bijbelverhalen waarin dit alles centraal staat.

In de verhalen van vanmorgen vallen mij nog 2 dingen op:

Alle drie, Petrus, Mozes en Elia stonden voor grote uitdagingen. God vroeg iets van hen. Hij riep hen op tot bevrijding. Mozes en Elia specifiek tot bevrijding van het volk Israël. Maar ook Petrus en de andere leerlingen werden, zoals we lezen in de Evangelieverhalen, door Jezus voorbereid en geroepen om op weg te gaan, de wereld in om iedereen de bevrijdende boodschap van het Evangelie te verkondigen.

Is dat niet ook onze uitdaging? In bevrijdende zin om te zien naar elkaar en ruimte te geven aan al wat leeft vanuit het perspectief dat God biedt: geliefde en waardevolle medeschepselen te zijn! Vanuit dit perspectief mogen, nee, moeten én kunnen we zorg dragen voor onze medemens en de leefbaarheid van al wat leeft beschermen en waar mogelijk vergroten.

En het andere wat mij opvalt, is dat God zijn nabijheid vaak laat zien in ogenschijnlijk eenvoudige, onbeduidende dingen die op ons pad komen. God liet zich aan Mozes zien via een brandende braamstruik en kwam tot Elia via een zachte bries. God gaf aanwijzingen aan de mensen die Hij nodig had, gaf hen moed en nieuw verlangen om op weg te gaan, door gebruik te maken van dat wat er dichtbij voorhanden was.

Hoe bewust zijn wij ons van het feit dat God ons nabij is, nabij wil zijn, zomaar heel dichtbij, zomaar op een onverwacht moment van de dag. Hoe vaak laten wij ons verrassen en inspireren door iets moois wat ons zomaar ten deel valt? Een hand op de schouder, een bemoedigende glimlach? Of een mooie zonsondergang, de kracht van de bloesem van de appelboom na een gure winter of het vuur dat vanuit de bloem van een mooie papaver op ons afstraalt?

Het is duidelijk, het verhaal van God en mensen hield niet op bij het gebrek aan vertrouwen. Zowel Petrus, als ook Mozes en Elia kregen op de momenten dat het tegen zat of zij dachten dat het tegen zou gaan zitten, Gods hulp aangereikt. Zo konden ze de wereld in en bijdragen aan bevrijding van hun medeschepselen. Bevrijding in de zin van het beter samen leven, weer ruimte en perspectief geven en moed vinden voor de dag van morgen.

En wij? Wij mogen ons hart ophalen aan deze verhalen. Het zijn tekenen van hoop voor onze dag van vandaag én voor die van morgen. God steekt ons altijd weer de helpende hand toe wanneer we de wanhoop nabij zijn. Wanneer we met te veel overmoed op weg zijn gegaan en op onze schreden terug willen keren. Of wanneer we niet eens de moed hadden om ergens aan te beginnen. God heeft óns nodig én zal ons helpen!

Hoe dan?

God kijkt ons aan! U, jou en mij. Wij zijn door Hem geliefde mensen! Hij heeft ons nodig om er hier in deze wereld iets van te maken. Door de verhalen in de Bijbel wil God ons duidelijk maken dat, waar wij ook gaan en staan, wij gezegende mensen zijn. Hij vraagt ons om op de plek waar we staan, te doen wat we kunnen. En waar we wat tekort komen, zal Hij ons helpen.

God zegt tegen ons: Let op, overal waar je staat daar is Heilige grond, want op die plek zegen ik jou, zodat je kunt doen wat binnen je vermogen ligt. Je hoeft er niet voor op pad. Je hoeft niet over water te kunnen lopen. Het hoeft niet ingewikkeld te zijn. Heb vertrouwen in jezelf, zegt God, in elkaar én in Mij. Je bent van waarde met wat je in huis hebt. Daarmee kun je betekenis geven aan jouw leven en

dat van jouw medeschepselen: mensen, dieren en planten en het klimaat. Ver weg, dichtbij, tussen vrienden, op school, op het werk en, ja, ook binnen de kerk; overal kan iets nieuws beginnen. Niemand wordt door God overvraagd, ieder kan bijdragen aan het op weg helpen van anderen en zorg dragen voor de schepping, mét de talenten die we hebben. Want samen met Mozes, Elia en discipelen zoals Petrus, is dit onze opdracht: om ons heen kijken met aandacht en, naar vermogen, te doen wat we kunnen.

En ja, dat is ook spannend, zo lezen we in de Bijbelverhalen.

Wat doen wij, wat doe jij, wat doe ik, wanneer het spannend wordt in het leven. Waar komt ons vertrouwen vandaan wanneer de moed ons in de schoenen zinkt? Hoe gaat u, ga jij en ga ik, grote en kleine, maar ook belangrijke en moeilijke keuzes te lijf?

Wat is ons, uw, jouw en mijn antwoord op de vraag van God om te betekenen voor onze medeschepselen en mee te werken aan hun welzijn?

Durven wij erop te vertrouwen dat God ons niet laat vallen? Durven wij het risico te nemen zoals Petrus dat deed? Of net als Mozes op weg te gaan? Durven wij het hier in onze gemeente aan, dingen anders te doen? Ruimte te maken voor andere vormen van samen geloven en, bijvoorbeeld, ons thema 'Groen Geloven' echt serieus te nemen? Durft u, durf jij het aan om ruimte te geven aan de eigen ideeën en je in te zetten voor een betere wereld - niet perse in de eerste plaats verder weg, maar ook thuis, onder vrienden, in vrijwilligerswerk, in je gezin of op school, in de kerk? Durven we hier, als kerk, aandacht te hebben voor de leefbaarheid van onze medemens, voor die van planten en dieren, voor het klimaat? Kun je verder gaan wanneer het je ook persoonlijk tegenzit? Durf je tegen de stroom in te roeien wanneer dat nodig is?

Wanneer je, net als Petrus en Mozes en al die anderen, ook zelf dat avontuur aangaat, mag je er op vertrouwen dat God jou ziet staan en jou nabij is. Met Zijn uitgestoken handen mag je Zijn zegen ervaren. Dan wijst Hij, net als bij Mozes, in een soort van vuurkolom jou de weg. Vind je te midden van terughoudendheid en aarzeling, vaste grond onder de voeten; en in jouw wanhoop hoor je wellicht soms zoiets als het zachte suizen van de wind...

Ons staat dus iets te doen! Met enthousiasme, soms met de moed der wanhoop, soms onzeker en terughoudend. Maar altijd zijn we, wanneer we goed om ons heen kijken, omringd met Gods nabijheid en gezegend in Zijn liefde. Daarom kan ook bij ons, in én met ons, een soort van bevrijding beginnen, voor onszelf en voor al wat leeft in onze omgeving. En echt, het is al begonnen!

In Gods naam, GA, want:
Gods zegen hebben wij
De vuurkolom gaat met ons mee en wijst ons de weg
In een zachte bries mogen we op verhaal komen.

Geen zee is dan te hoog of te diep...
God, de Ene, zal er zijn, altijd!

Amen

